

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Zlinszky István.

A gazdasági egyesületi titkári kar egyik érdemes tagja, Zlinszky István vonult mostanában a jól megérdemelt nyugalomba. Érdemekben gazdag életpályája s negyven esztendő megvalósuló tevékenysége a mezőgazdasági téren adja kezünkbe a tollat, hogy megemlékezzünk röviden a Békésmegyei Gazdasági Egyesületnek a napokban visszavonult titkárjáról: Zlinszky Istvánról, abból az alkalomból, hogy Ő felsége a király is elismervén a mezőgazdaság terén szerzett érdemeit, Zlinszkyt a Ferencz József-renddel tüntette ki.

Nemes családból, 1833-ban a pestmegyei Dabason született Zlinszky István; apja roglaticzai Zlinszky László, Pest vármegye főmérnöke, anyja dabasi Halász Katalin. Iskoláit Pesten a piaristák gimnáziumában végezte, de a tanulmányai folytatását megszakította az 1848-iki szabadságharc, amely mint 15 éves gyermeket a harctérre szólította. Az »Attila«-huszárokkal

küzdött végig a szabadságharcot. 1850-ben, a harc lezajlása után a gazdasági pályára lépett s a békésmegyei gróf Mittsowsky Aladár uradalmaiban szolgált előbb mint irnok, majd ellenőr, ispán s végre kasznár. 1887-ben az uradalom

eladatása után nyugalomba lépett s ekkor választott meg a Békésmegyei Gazdasági Egylet titkárává; időközben a békés-csabai vereskereszt-egylet, a békésmegyei honvéd-egylet s a lótenyész-bizottmány jegyzőjévé, a vármegye előadó-jává, mely tiszteket a legújabb időkig folyton viselte.

Nagy érdeme van a megye felvirágzásában is. A ma már virágzó Kondoros község alapításában együtt működött Petőfi István és Dérczy Ferenczcel, később pedig mint a község iskolaszéki elnöke, valódi missziót teljesített, mert a tót lakosok gyermekeit magyaroknak nevelve, elérte a falu azt, hogy ma már Kondoros igazi magyar község.

Mint a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkárja 14 évig vezette az egylet ügyeit ritka éleslátással, mindenki meglegezésére. E mellett azonban nem feledkezett meg régi kedves foglalkozásáról az irodalmi működésről sem s több becses könyve

forog a gazdaközönség kezében.

Hogy most visszavonult a titkárságtól, a legnagyobb elismerés s Ő felsége a király kitüntetése legszebb jutalma hosszú, negyven esztendő fáradozásának.

ZLINSZKY ISTVÁN.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Képviselőt választunk.

Erről beszélnek, erről foly a szó most széles e hazában. A képviselőjelölések, a korteskedések megindultak általánosságban. Minden kerületben harez készül. A társadalmi élet kettévágódik a választási hajszá miatt, a politika lefoglalja sok helyen még az istenházát, a templomot is, mert belső embereink a szószékre sem restellik behuzozni a politikai tusa szenvedélyét.

Hiszen szép, igen szép dolog a lelkesülés, a hazafias lángolás, hanem, mint mindennek, ugy ennek is meg vannak a határai, melyeken túl a szertelenségbe esapkodni nem szabad. A magyar vérmesség annyira viszi sok helyen a választópolgárokat, hogy nemesak hajba kapnak, hanem agyonverik egymást az elvi különbözőségek miatt, ami pedig bizony nagy bolondság. Volt az én szülőfalumban egy öreg pap, ki negyvenhárom esztendeig szolgálta az Urat egy és ugyanazon templomban, sok választási zajt hallott, sok pártoskodást átélt, de részt nem vett azokban soha. Ha volt függetlenségi jelölt a kerületben felléptetve, akkor a választás napján leszavazott, de beszédbe nem ereszkedett még a hiveivel sem a választásról.

Azonban nem akarok én jelen alkalommal semminemű pártokról beszélni, mert nem vagyok kortes, de mert szinte undorodom is a sok visszaéléstől, csupán egy igen jelentékeny dologra hívom fel a közfigyelmet. Ujabban lábrakapott a választásoknál az a szokás, hogy idegen, messze földről való képviselőt választanak a kerületek, akinek addig még hírére se hallották. Párton kívül beszélek, ez tehát általánosságban van mondva. Eljön a képviselőjelölt, akit rendesen a kortesek rendelnek, mint az árut szokás. Elmondja az előre betanult jelszavakat, igéri, hogy a nép bajait orvosolni fogja, sőt el is mondja a bajok legtöbbjét, mert betanulta, miként a szajkómadár. Sok pénzt elkölt, mire csakugyan képviselő lesz, aztán eljön. Öt évig oda se neki a kerületnek! Arrafelé sem jár. Ugyan minek? Ő megfizette a megbízatást.

És neki igaza van! Te vagy az ostoba édes magyarom, mert ügyedet, bajodat rábizod egy emberre, akit azelőtt sohasem láttál, sőt azt sem tudod kiesoda? — mit csinált? Te vagy a gyalázatos édes magyarom, mert nem tiszteled meg saját magadat, azt a környezetet, amelyben élsz és azokat az embereket, akikkel élsz.

Ez az igazság!

Ha bajotok van, akkor válasszatok képviselőt a ti körötökből! Válasszatok képviselőt a kerületbeli emberek közül, akinek ott éppen olyan érdeke van, miként édes mindnyájotoknak. Ha a ti gabonátokat elveri a jég, az övét is elverje, ha leég a helység, az ő háza is égjen; ami nektek fáj, az neki is fájjon! akkor tudom, hogy úgy fog beszélni, amint ti

érezitek, de nemesak a választás előtt, hanem a választás után is. Az ilyen képviselő, legyen bármely politikai párthoz tartozó, mindenkor jobban érez irányotokban, ez világos dolog, mert az ő saját érdeke szintén úgy kívánja. Amit a saját érdekében keresztül viszen a kormányban, az a választókat is érinti, mert oda esik a segedelem a választókerületbe. Ennél sem többet sem kevesebbet nem akartam mondani, csupán ezt éreztem, csupán ezt mondtam.

Beesüljék, tiszteljék meg a választókerületek polgárai önmagukat azzal, hogy ismerős képviselőt válasszanak, mert az még akkor is hasznukra lesz, ha magán érdekét szolgálja. Beesülje meg minden kerület a saját fiait s ezáltal már tisztességet szerez. Legyen első jelszavunk az, hogy *képviselőt választunk, de csak a kerületünk választói közül*, aki még akkor is velünk érezzen, ha nem akar, mert ide köti őt az a föld, ahol született, ahol él és ahol élni akar továbbra is. Az az idegen képviselőjelölt, ha csakugyan olyan jó volna, akkor otthon is megválasztanák a kerületében és nem engednék másokat boldogítani. Azért mondon tehát, hogy sohase beesüljétek az idegen ocsut többre a ti tiszta buzátoknál!

Székelly Baka.

Magyarok Amerikában.

A gazdák országos testülete: az Országos Magyar Gazdaszövetségi Egyesület nemrégiben bizottságot küldött ki az ijesztő mérveket öltött kivándorlás okainak kifürkészésére és aziránt való javaslattételre, hogy miként lehetne megakadályozni azt, hogy ok nélkül ne hagyja el a magyar nép az anyaföldet. A bizottság tanulmányai közben megnyerte Kohányi Tihamér, Amerikában 12 év óta tartózkodó honfitársunkat, hogy tartson előadást az Amerikában élő Magyarokról s azok helyzetéről. Kohányi 12 év óta lakik Amerikában s egy magyar lapot szerkeszt s lelkes pártfogója az idegenbe került magyaroknak. Előadását Pestvármegye székházában június 15-én tartotta meg Kohányi, aki rámutatott arra, hogy annyi magyar él csak az Egyesült-Államokban, hogy ha mind visszatérne hazájába, egyszerre 800 ezerrel szaporodna a magyarság.

A kivándorló magyarokat lelketlen zsarolók már utközben kiszipolyázzák, a felvidékről kikerült tótokba pedig a magyargyűlöletet oltják be a pán-szláv izgatók. Szédelgő ügynökök és bankárok elszedik az amerikai magyaroktól a keresményüket azzal, hogy otthonhagyott övéiknek hazaküldik, de nem küldik ám haza, hanem spekulálnak vele, sok esetben elsikkasztják. Kanadába, Braziliába, Argentiniába esábitják a kivándorlási ügynökök, ahol a kivándorlók sovány földet kapnak, melyen nyomorban tengetik életüket. S daczára, hogy az egyesületi élet ki van fejlődve az amerikai magyaroknál, lépten-nyomon ki vannak szolgáltatva a kizsákmányolásnak

és az ottani hatóságok önkénykedésének. A felolvasó hozott föl egy esetet, hogy egy Amerikában élő magyar ember *önvédelemből*, de akaratlanul agyonütötte egy munkástársát, amiért az ottani törvénysek életfogytiglani börtönre ítélte, mert nem ismerén az angol nyelvet, nem tudott a vád ellen védekezni. Négy és fél év munkája kellett ahhoz, hogy a honfitársak új perfelvétel alapján kiszabadították.

Ilyen és ehhez hasonló bánásmódban részesülnek kivándorló véreink a tengeren túl s a magyar-kormány kötelessége, hogy megmentse ezeket az elszakadt magyarokat a magyar hazának. Ép ezért kívánja Kohányi, kivándorlási kormánybiztos kinevezését, Budapesten székelő kivándorlási ügynökség szervezését, a melyet azonban csak olyan emberre lehetne bízni, akinek multja, neve, jelleme és tevékenysége elegendő garanciát adna, hogy a rája bízott állást nem anyagi nyereszkedésre, hanem a fontos nemzeti célok szolgálatára fogja fölhasználni. Kívánja továbbá a kivándorlási és bevándorlási törvény alkotását és hogy a monarkia amerikai képviselőjét arra teremt hazafias magyar férfiakra bizzák.

A felolvasás nagy hatást keltett s hol a lelkesedés, hol megdöbbenés érzéseit váltotta fel a jelenlevő hallgatóságban. Kohányit végül lelkesen megéljenzették.

Intő példa az a szomorú sötét kép, melyet Kohányi festett meg az amerikai magyarok helyzetéről, hogy ezt az ősök vérével annyiszor áztatott földet itt ne hagyjuk, mert a költő szerint ezenkívül a világon számunkra nincsen hely, nincs békés, nyugalmas enyhádó otthon.

Szövetség a magyarság ellen.

A magyar nemzet testén, mint megannyi férgek, szakadatlanul rágnak a nemzetiségek. A fiúmei: magyar zászlót éget el, az oláh: memorandumot ír az osztrák császárnak, a tótok szláv-ligát alakítanak, most egy erdélyi tekintélyes lap élén olvassuk a panaszt, hogy a szászok magyarellenes szövetséget alakítottak. Egy ilyen szövetség megalakulásáról értesít a lap ezikke, mely Szász-Régebbsen létesült, »bur társaság« ezimen és azon célból, hogy a magyar nyelv ellen a harezot fölvegye. Nyíltan egyesülnek a magyar ellen, a saját hazájában és milyen galád módon?!

A társaság tagjai kötelezve vannak *mindig és mindenütt németül beszélni és minden egyes, bárhol kiejtett magyar szóért 20 fillér büntetést fizetni*. Ez a gyalázatosság netovábbja. Hát azért lettek hozzánk, Magyarországra betelepítve a szászok, hogy most, hét század után is ilyen aljas támadással, fondorkodással illessék a magyar nemzetet? A nevezett lap így fejezi be első cikkét:

Bátran teszik, mert a magyar társadalom még nem szövetkezett, hogy az ily törekvéseket csirájába fojtja s kilökje kebeléből az ilyen fekélyeket.

De szövetkeznie, szervezkednie kell erre is. A megoldandó, megvalósítandó sok nagy feladat között elsőnek kell fölvenni a magyar nyelv terjesztését, ápolását is.

Ez a föld még ma magyar! Magyar vér szerezte, magyar kar tartotta és tartja fenn. A ki benne lakik, benne él, magyarrá kell legyen szívében, érzésében, nyelvében is.

Ha vakmerők akadtak, a kik szövetkeznek ellene, mi szövetkezni fogunk mellette.

Meglátjuk, melyik lesz erősebb.

Támadás egy pártvezér ellen.

Egyik országgyűlési párt vezérét, Ugron Gábort, leplezte le a mult héten a napisajtó egy röpirat alapján. A röpiratot Rimler Gyula, nyugalmazott külügyminiszteriumi tisztviselő írta, akivel állítólag szövetkezett volna Ugron Gábor arra nézve, hogy a hármasszövetség (Osztrák-Magyarország, Német- és Olaszország szövetsége) megdöntessék és helyébe egy osztrák-magyar-francia-orosz szövetség létesíttessék.

A röpirat szerint Ugron leveleket váltott ez ügyben Rimler közvetítése révén Delcassé francia külügyminiszterrel, aki kormánya részéről óriási összegeket helyezett kilátásba Ugron pártjának egyrészt egy Magyarországon létesítendő bank fölállítására és az új szövetséget támogató Ugron-párt képviselőválasztási költségeire, lapok alapítására.

A pártvezér elleni vádak nagy sorozatának ez a veleje. A politikai sajtó egy hét óta beszél erről a leleplezésről és különböző véleményeket fűz hozzá.

Lapunkban, mely távol tartja magát a politikától, nem kívánjuk taglalni ezt az esetet, csak egyszerűen a megtörténtek hirüladására szoritkozunk. Ugron Gábor, a megtámadott politikus, akinek nem régiben a hadseregnek zabszállítási vállalatai miatt szereztek politikai ellenfelei sok kellemetlenséget, nyilatkozatot tett közzé a lapokban és a Rimler röpiratában foglaltak javarészét megezáfolja s azt mondja, hogy a megtörtént eseményeket elferdítve, kiszinezve tette volna közzé Rimler.

A napisajtó egy része azt a véleményt fejezi ki, hogy Ugron leleplezését, tekintettel a közeledő képviselőválasztásokra, tervszerűen készítették elő az Ugron-párt ellenesei.

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR
Fuchs és Schlichter BUDAPEST,
 VI., Angyalföld, Jász-utca 7.
Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és
 szövetségek berendezése.

☛ Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE. ☛

Székely iparostanonczok.

E héten újra 132 székely fiut helyeztek el Magyarországon különböző városaiban, mint iparostanonczokat. Minden évben kétszer van sorozás a székely megyékben, hogy az arra alkalmas gyerekeket a jelentkezők közül kiválasztva, elhelyezze a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara. Tekintve a székely kivándorlás nagy mértékben való megindulását, valóban jótétemény számba megy ez a mozgalom, melynek élén a székely ügyekért fáradhatlanul munkálkodó *László Gyula* titkár áll.

Közel másfélezer szegény székely fiuból lett tisztességes iparos, munkás, szorgalmas kézműves hat év alatt. Az ország nagyobb városaiban szét-szórva szaporítják a magyar nemzeti erőt, míg amugy, ha kivándorolni engedik, akkor Oláhországban vesznek, odahúzódnak a megélhetés miatt. Ideje, hogy nemesak itt, hanem minden téren a társadalom megmozduljon, hogy a pusztulásnak, romlásnak indult vidékeken az ott lakó műveltebb osztály, a nadrágosok álljanak munkába a népért. Ne várják, hogy mindent az ország kormánya csináljon, mindent az ország intézzen, mert vannak társadalmi uton elintézhető bajok is, amelyeket orvosolni a tanultabb osztály kötelessége.

A sült galamb nem repült a szájába soha senkinek, ma sem repül, ha utána nem járunk. A nép bajainak megszüntetésére először is a népbe kell, hogy akarat legyen, úgy miként a székely szülőkből, akik százával viszik gyermekeiket az iparostanoncz-sorozásra, elszakadnak tőlük hosszú időkre azért, hogy ne oláh földre, hanem magyarok közé a nemzet szívébe legyenek telepítve. Pedig a székelynek ehhez csakugyan lemondás kell, hiszen az oláh föld a szomszédban van, míg Budapest, Kassa, Győr és a többi városok igen messze esnek. Ebből látható, hogy a bajok orvoslásához legelőször azoknak kell az akarata összpontosuljon, akik benne vannak. De szükség van lelkes, fáradhatlan vezetőkre is, akik önzetlenül tegyenek, munkáljanak a népért. A székely iparos tanonczok elhelyezésének mozgalma országos ügy lett és kívánjuk, hogy még hosszú időn az maradjon és példaképpen szolgáljon az ügyesbajos népnek több vidéken, mert szükséges az, hogy a magárahagyatott és bajai között elkieseredett népet igazi vezéremberek vezessék, támogassák. Mindenesetre elismerést érdemelnek azon lelkes iparosok is, akik a munkás székely fiukat alkalmazzák, szóval: embert csinálnak belőle.

Szittyá.

A világ legmesszebb hordó ágyuja.

A mint sok egyébben, úgy az ágyugyártás terén is rendkívüli haladásokat tettek az utolsó évtizedben. Már szinte nem is ágyuk többé, hanem valóságos pusztító szörnyetegek azok az öblös lövésesövek, a melyekkel ma a legnagyobb pontossággal

hihetetlen távolságokra röpitik az óriási sulyu lövegeket, a melyből egy is elég ahhoz, hogy életben, vagyonban borzadalmas pusztulás okoztassék az ellenségnek. Szinte elképzelhetetlennek tűnnek fel az ember előtt azok a lövési eredmények, a melyeket újabban a new-yorki kikötő megvédésére felállított ágyukkal elértek. A New-York melletti arzenál ágyuöntödéjében készítették ezeket az érez-szörnyetegeket, a melyekről az alábbiakban akarunk fogalmat adni.

A 40 centiméter kaliberű ágyucső hossza 15 $\frac{1}{2}$ méter; átmérője (hátsó részén) 1 $\frac{1}{2}$ méter — tehát embermagasságnyi. A sulya 150,000 klgrm.

Az ágyuhoz tartozó lövedék hossza 1'68 méter, átmérője 40 centiméter és sulya 1185 klgr. A hengeres alakú csucsos gránát lögyapottal vagy lydittel — ezzel a rettenetes robbanószerrel van töltve. Az ágyutöltésre 298 kilogr. füstnélküli lőpor kell, ezzel a lövedék másodperezkenként 725 méter kezdeti sebességet nyer. Ha már most az ágyut 40 fokos szögben állítják fel és elsütik, akkor a lövedék az ágyutól 39 kilométernyire éri legelőször a földet, de persze ugrásokban — ha úgy éri a talajt — még egyszer ennyire eltánczol a golyója. Az így kilőtt golyó röppályája rettentő magasra megy. Eléri a 9596 métert vagyis a világ legmagasabb hegyének, a Himalaya hegység Gaurisankar csucsanak ormát 786 méterrel túlhaladja. A golyó tehát 4786 méterrel magasabban repül el a Montblank-hegy magasságánál, sőt még 446 méterrel magasabban jár, mint a léghajóval (a Phoenix-el) eddig elért legmagasabb (9150 méter) pont.

Ha tehát a Himalaya hegység előtt állítjuk fel az ágyut, akkor a löveg a Gaurisankar legmagasabb pontjánál 786 méterrel magasabban röpit át a hegylánczon és annak tulsó lábától mérve még 13 kilométerrel messzebb eső ponton éri először a talajt, aztán, ha úgy esik a golyó, megint felpattan a földről és talán meg sem áll, hanem körüljárja a földgolyóbist. Ez az utóbbi ugyan tréfa, de ha minden 10 esztendőben ilyen nagyot halad a tudomány, már-már nem lesz csodálatos, ha ilyen mesébe illő dolgokat is valósággá alkotnak majd.

Persze a hatása a lövésnek is iszonyatos. Képzeljünk el egy $\frac{3}{4}$ méternyi vastag keményacél-páncélt, olyan vastagot, mint a régi várkastélyok fala; ezt az acélpáncélt az ágyu elé állítva, a löveg olyan simán megy át rajta, akáresak varrótüvel szurnánk keresztül egy papirozt.

Egyetlen egy lövés annyiba kerül, hogy annak árából, már egy meglehetősen szép tanyaházat is fel lehetne építeni; e miatt aztán bizony nagyon is vigyáznak azok a tiszték, a kik az ágyut a ezéla beigazítják, mert hiszen egy pár elhibázott lövéssel egy vagyont röpit az üres levegőbe. Z.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Gazdák tömörüljete.

Nem is olyan régen még a magyar gazdák úgy álltak az élet viharában, mint — hogy más példát ne mondjunk — a szétzavart nyáj, fej nélkül, kiszolgáltatva ellenségeik minden haragjának és minden gyűlöletének. Ma a gazdáknak legalább vezérük vannak. Igaz ugyan, hogy még ma is hasonlítanak a szétzavart nyájhoz, még ma sincsenek tömörülve, ám de legalább eljutottunk odáig, hogy a vezérek kijelölik a gazdáknak a tömörülés útjait, megjelölik azokat az irányelveket, a melyeket követve idővel eljuthatnak arra a pontra, ahol más országban a kiscgazdák már vannak; idővel elérhetik azt, hogy érdekeiket meg tudják védeni, szervezetségükkel is. Sokáig nem tudták ami kiscgazdáink, hogy mi a módja, hogy ők is olyan hatalmasak lehessenek, mint ellenségeik, pedig a dolognak nagyon egyszerű a magyarázata. Tömörüljenek, szervezkezzenek.

Ellenségeiket az tette hatalmassá, hogy mindig együtt és egy akarattal állították szembe a gazdaközönséggel saját eszméiket, saját törekvéseiket. Természetes dolog, hogy így, annak érvényt is tudnak szerezni. A gazdáknak tehát, ha jövőben boldogulni akarnak, nincs más útjuk, mint hogyha e támadásokat egyakarattal verik vissza ők is. Legyen minden gazda egy lélek s akkor boldogulni fognak.

Amde mikor érjük ezt el?

Hosszu idő fog eltelni, de a munkát meg lehet már most is kezdeni. A szervezkezésnek eddig legelismertebb, legjobb módja a szervezkezetek alakítása, hogy miért, azt rövidesen kifejtjük. Ha a kiscgazdáink pinczeegyleteket, fogyasztási és értékesítő szervezkezeteket alakítanak, amelyben közösen végzik a tej, vaj, bor, gyümölcs, baromfi, tojás és állatok eladását, amelyben közösen szerzik be szükségleteiket, elsősorban is saját anyagi jólétüket emelik. Pusztán ezért érdemes megkísérteni a szervezkezést. A szervezkezés elsősorban tehát a zsebhez szól. E mellett lassan-lassan eléri azt, hogy minden egyes dologban megszokják a közös cselekvést. Minden tettüknek erkölcsi súlyát az adja meg, hogy közösen cselekszenek. Nem egy ember érdekéről lesz szó tehát, hanem az összeséről és így ellene tenni, senki se tehet. Hány megoldásra váró feladat vár a magyar gazdákra, amit eddig meg se kísértettek azért, mert hiányzott a kezdéshez a kellő erkölcsi tekintély, nos ha a gazdák ezt az erkölcsi tekintélyt megbirják szerezni az által, hogy bizonyos czélok érdekében tömörülnek, akkor igazán elérhetnek mindent saját anyagi és erkölcsi jólétük biztosítására. Jó lesz ezeket figyelmébe vésni a gazdáknak, különösen ma, amikor a szervezkezetek érdekében annyi buzgó törekvést látunk és a szervezkezetekbe tömörülőknek legtöbbször még most sincs tisztában azzal, hogy a szervezkezés nem pusztán annak a bizonyos czélnak elérésére jó, amelyért alapítják, hanem azért is, mert ez által elérhetik azt, amit ma leginkább nélkülöznek a szervezkezéget.

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba! Belépési szándékotokat adjátok tudtul mielőbb az előjáráságnak, hogy a központi igazgatóságánál bejelentsenek.

A gyümölcserkékesítés szervezése. A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint Máramaros-, Bereg-, Szolnok-Doboka-, Hunyad- és Alsó-Fehérmegyében nagy gyümölcstermés ígérkezik. A beérkező jelentésekhez képest, miután a jelzett megyékben bőtermő esztendőben az értékesítés igen rossz, Darányi földmivelésügyi miniszter felhívta a vármegyék gazdasági bizottságait, hogy jelöljék meg, mely községekben mutatkozik szükségesnek gyümölcserkékesítő szervezkezetek alakítása. A miniszter leiratában kijelenti azt is, hogy a jelentések beérkezése után szakközégeit leküldi, hogy a szervezkezetek megalakításában a lakosságot szaktanácscsal segítsék.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A jókedvű ember, meg a rosszkedvű ember. Csak egy pillantást kellett vetni arra a munkásruhában dülöngő urra, aki hétfőn reggel a Muzem-köruton fölszállt a Zuglóba vivő villamosra és az ember tüstént tisztában volt vele, hogy még nem halt ki minden jókedv a világból. Részeg éppen nem volt a jó ember, de a vig vasárnap örömeinek kései derüje még ott mosolygott széles ábrázatán. A jókedve nemsokára jelentkezett is. A kocsivezető a legközelebbi megállónál bekiáltott a kocsiba:

— Szentkirályi-utca!

— Semmi közöm hozzá! dörgött vissza a vidám férfit.

— Kérem, mondta a meghökkent kalauz, én csak a kötelességemet teljesítem, a mikor jelentem, hogy hol vagyunk.

A jókedvű ember mosolyogva nyugtatta meg:

— Csak teljesítse bátran a kötelességét: de nekem is szabad megmondanom, hogy engem nem érdekel.

Az utazó publikum mulatni kezdett a dologon. A kocsivezető nemsokára beszólt.

— Rokus-kórház!

— Semmi közöm hozzá! harsogta megint az ember, a mire viharos kaczagás tör ki.

Csak egy ur nem osztozott az általános derült-ségben, egy sovány, elegáns és ideges fekete ur, akit láthatólag bosszantott a dolog és gyilkos pillantást vetett a jókedvű szembeülőre. Mikor a Népszínháznál újra megismétlődött a jelenet, az ideges ur nem birta tovább.

— Igazán nem tudom, mit higyjek önőről! förmedt rá az átellenesére.

— Semmi közöm hozzá! felelt az rendületlen nyugalommal. Megfizettem a jegyem árát, nem garázdálkodok, senkit se bántok.

Alig telik el néhány perez, a kocsivezető megint beszél.

— Alsó-Erdősor!

— Semmi közöm hozzá! hársogja most már az ideges szembenülő felé a munkás.

Ez már teljesen kihozta sodrából az ideges urat, hirtelen megkapta a munkás vedlett szalmakalapját s kidobta a koesi ablakán.

— Csak azért tettem, mondta dühtől rekedten, hogy mégis csak legyen valami köze hozzá!

A munkás egy pillanatig rámeredt, azután vilámgyorsan megragadta a sovány ur lábát, egy rántással lehuzta a félezipőjét s kidobta azt is az induló koesi ablakán.

— Csak azért tettem, mondta aztán nyugodtan, hogy a kalapom ne járjon meztláb.

... A kocsivezető megállította a kocsit és a lendületesen indult bohóság további adatait már a sarki rendőr jegyezte, hanem a rendőrségnél sem lett akasztás a vége a jókedvű ember esetének, ott is csak nevettek, mert hiszen nem bántott senkit, csupán a kalapját nem bocsátotta utra ezipő nélkül.

A Takács Zoltán bandája. Megemlékeztünk, hogy a híres pénzesináló banda tárgyalásait már harmadik hete megkezdették a törvényszék előtt, azonban a bonyodalmas ügy még nem ért véget. Közbe a tárgyalást vezető bírónak meghalt a felesége és erre való tekintettel elodázták a bünpert. Mult héten azonban már megkezdődtek a kihallgatások és remélhetőleg lapunk jövő számában hozhatjuk az érdekes pör lefolyásáról való tudósításunkat.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Az angolok tohetetlenségének érdekes bizonyítéka egy levél, amely Montrealból érkezett. Ez a levél elmondja, milyen a viszony a délafrikai háboru dolgában Angolország és Kanada között. Ez a levél tagadja Kanada részességét a burok elleni hadjáratban. Még a jó angolérzésű kanadaiak is tudják, hogy nem nagy becsületükre válik, ha ebben a szomorú, megsemmisítő harcban részt vesznek. De különben is, nagyon jól tudják Kanadában, mi történik a harcztéren és az éppen nem való arra, hogy kedvet csináljon a háboruskodáshoz. Hazatért önkénteseik egy része állandóan levelez angol katonákkal és tisztekkel, a levelek, a melyek Délafrikából jönnek, mind azt mondják, hogy a hadsereget a betegség megtizedeli, a pótlásul jött csapatok nem érnek egy pipa dohányt, mert a katonák ninesenek kiképezve és az első fárasztó mars után kórházba kerülnek; a régi igazi katonák pedig teljesen kimerülve és kedvetlenül óráról-óra várják a békekötést, amelyet egyre ígérnek nekik, de sohasem hajtanak végre. A tisztek is úgy gondolkoznak, mint katonák: mint, ha csak egy gondolatuk volna,

az, hogy elszakadjanak Afrikától. Ez a gondolkodás természetesen nagyon meglazítja a fegyelmet és megteremti azt a helyzetet, hogy a katona egyáltalán nem törődik semmivel. Különben a harcztérről az angolokra nézve semmi jó hír nem érkezik. Hogy mi lesz a vége, azt lesik érdeklődve mindenfelé, mert a délafrikai kérdés valóban régóta tart és a burok, ha szabadságot nem nyernek, még tovább ígérnek a harc folytatását.

A kínai háboru. Kinából néhány nap óta veszedelmes hírek érkeznek. A kínai császári udvar nem törődik az európai hatalmasságokkal és itt is, ott is megindult a boxerek szervezkedése. A kik ismerik a viszonyokat, azt állítják, hogy nemsokára újra és sokkal veszedelmesebb mértékben megkezdődik a támadás az idegenek ellen.

Előfizetési felhívás.

1901. július hó 1-én új előfizetést nyitunk a

FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése június hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a június hó végéig előfizetett olvasóinknak e hó 22-én külön levélben küldtünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

MI UJSÁG?

Péter-Pál.

Most kezdődik a gazdaember nagy munkája, megérett az Istenáldás, a befaló falat kenyérnek való. A gazda kiköszörülte a kaszát s hálaadólag emeli ég felé szemeit s buzgó imát rebeg a Mindenhatóhoz... aztán „háll a buzába“, amint mondani szokás.

— Aratunk! Sorra gyűlnek a keresztek, hajnaltól napáldozatig foly serényen a munka, fölhangzik az arató-nép vig danája, mert a perzselő melegben jókedvvel végzi ez a nép azt a munkát, melynek gyümölese télire való élelem.

Csak ott végződik szomoruan az aratási munka, ahol a „balkéz“, a jég aratott; — ahol letarolta a jég és vihar az érfélben levő buzatáblákat s a tejes gyenge szemeket kiverte a kalászból; az ilyen táblákon aztán szomorú hangot ad a kasza pengéje, mert még a szalma se sokat ér. Elégyszer hangoztatjuk a jég ellen való biztosítást, mely utolsó, de biztos mentsége lehet a gazdának az időjárás viszontagságai ellen.

Adjon Isten vig aratást minden gazdának, ezt kívánjuk Péter-Pál ünnepén.

A király nyara. Ősz királyunk a nyaralás helyett ugyancsak derekas munkát végez, amint az alábbiak mutatják. A hét elején Bruckban esapatszemlét tart. A jövő hó első felében Erzsébet királyné szobrának leleplezésére Salzburgba megy. A kánikulai napok daczára több esapatszemlén meg fog jelenni a nyár folyamán. Szeptember elején a veszprémmegyei tűzérgyakorlatokon vesz részt.

A Vörösmarty-szobor-bizottság a múlt vasárnap tartott ülésén beszámolt a gyűjtés eredményéről. Összesen 197.909 kor. 91 fillér gyűlt össze. Egy bizottságot küldött ki az értekezlet, mely a szobor létesítéséről fog gondoskodni. Nemsokára tehát éreztető szobor hirdeti a »Szózat« lánglelkű költőjének hallhatatlanságát.

Ahol nem esik. Hetek óta nap-nap után vettük a hírt az ország minden részéből s egyhelyt óriási felhőszakadást tette tönkre a vetést, máshelyt meg a jég verte el az emberek reménységét. A vihar is nagy károkat okozott országszerte, úgy, hogy az oly fényesnek mutatkozó termési remények kezdtek esőkkeni s általában tekintve most a termési kilátást, országszerte rossz közepesnek mondhatjuk. Milliókra mennek az elszenvedett károk, ami az ország vagyosodásában óriási csorbát jelent s sok munkának és véres verejtékes fáradságnak nem lesz meg az idén a kellő gyümölese. Az eső, a jég és vihar meg hiúsította a gazda legszebb álmát, keserű könnyeket sajtolt ki szeméből, látva a pusztulást, a még elébb virágzó, pompás termésnek tönkremenetelét... Az időjárás különös szeszélye, hogy míg az ország nagy részét eső, jég és vihar látogatta, vannak vidékek, ahol meg nagy szárazság uralkodik, ami épen oly káros és megrontója a fejlődő vetésnek. Sárospatak-

ról írja egyik olvasónk, hogy ott már az 57-ik napja nem volt egy csepp eső sem, úgy hogy a vetés így csak nagyon satnyán fejlődhetett ki. A legelőkön alig csipetnyi a fű s az állatállományt szemmeláthatólag lerontotta.

Megőrült huszár. Nagy riadalmat okozott Tóth Gyula közhuszár a minap a pozsonyi Ferencz-rendiek templomában. A huszár meggyónt és megáldozott, azután elfogta az őrjöngés és megtámadta karddal a papot és közönséget. Nagynehezen birták lefogni az őrültet, akin a kórházi orvosok megállapították az elmebajt.

A tűzoltás tanítása. Az országban rendezett tiz közigazgatási tanfolyamon az idén először tettek próbát a tűzoltás rendszeres tanításával. A kísérlet kitünő eredménnyel járt. A tanfolyam hallgatói nagy kedvvel sajátították el a közhasznú ismereteket. Illetékes helyen most az a terv merült föl, hogy egy ambuláns tanári állás szervezésével rendszeresítsék a tűzoltás tanítását az összes közigazgatási tanfolyamon.

Sima Ferenczet körözik. Szentos város sokat emlegetett volt képviselőjét, Sima Ferenczet országosan körözi a szegedi kir. törvényszék, mely három köröző-levelet bocsátott ki ellene ugymint közokirat-hamisítás, hűtlen kezelés és lopás miatt.

A telepes-községek templomai. A földmívelési miniszter kezelése alatt álló állami telepítvényes községek legtöbbszörében a kegyuri terheket a földmívelési miniszter rendeletére ezidőszert 6 telepes községben vannak folyamatban a tárgyalások templomépítés iránt. Csanádmegye két községében pedig már építik is a templomot. Kőszegen a földmívelési tárcza s a vallásalapítvány viseli az építési költséget, míg a kiskirályhegyesi templom építésére Darányi miniszter 6000 koronát utalványozott. A földmívelési miniszter e mellett több szegény egyházközséget segít templomépítési céljukban. Így legutóbb a a francesikai gör.-kath. egyháznak — tekintettel az egyház szegénységére — az építéshez szükségelt faanyagot az állami erdőkből kedvezményes áron engedélyezte.

A török háboru emléke. Az 1876-iki szerb-török háboru emléket július 3-án nagy ünnepséggel készülnek megülni Belgrádban. A huszonöt év előtti háboru egyik vezére, Ristic Szvetozár áll a rendezőség élén, aki felhívást tett közzé az orosz önkéntesekhez, akik a háboruban részt vettek. A szláv egység és függetlenség nevében hívja meg az oroszokat Belgrádba, hogy ezen a szláv ünnepen részt vegyenek. Előrelátható, hogy július hó 3-án pánszláv színezetű tüntetések lesznek Belgrádban.

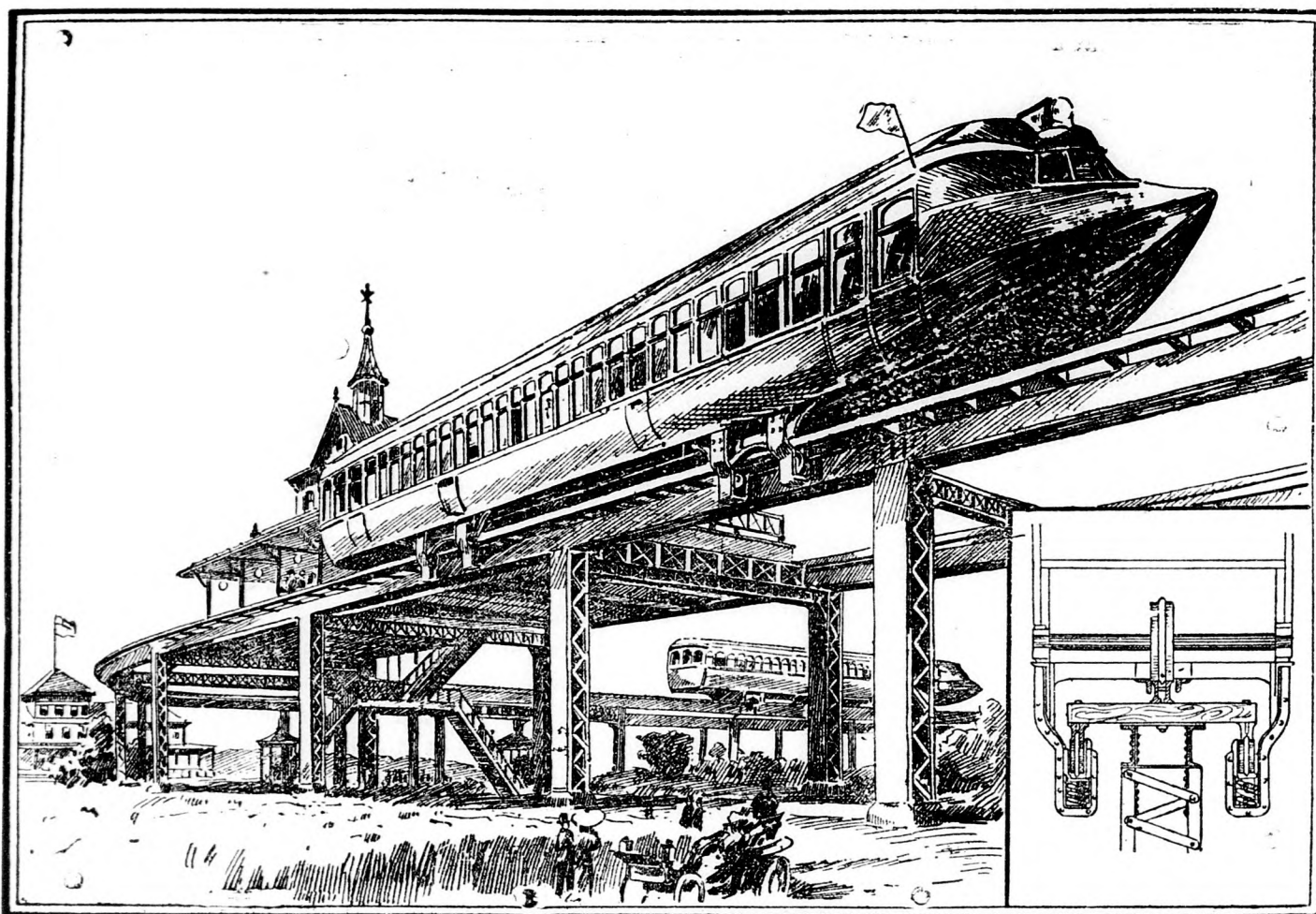
Az állami tisztviselők mozgalma. A tordai állami tisztviselők felhívására a munkácsi állami tisztviselők, tanárok és tanítók június 23-án tartották meg értekezletüket, melyen határozatilag kimondták, hogy csatlakozzanak a tordaiak mozgalomához, felállítják az állandó bizottságot a további mozgalom vezetésére, folyamodványt intéznek a képviselőházhoz a fizetés-emelés, rendezés és a szolgálati pragmatika megalkotása iránt, továbbá felhívják a budapesti állami tisztviselők bizottságát, hogy egy országos gyűlést hívjon össze Budapesten.

A cigányügy rendezése. A belügyminiszter rendeletet küldött a vármegyékhez a cigányügy rendezése tárgyában. A miniszter leiratában hangsúlyozza, hogy a cigányügy egységes rendezése már folyik s addig is, míg a munkálatok elkészülnek, utasítja a vármegyéket, hogy a járási főszolgabírák, a megyebeli esendőszakasparancsnok és az egyes községi előjárók meghívásával állapítsák meg értekezletileg azokat a rendszabályokat és óvintézkedéseket, amelyek a cigányok garázdálkodásának meggátolására legalkalmasabbaknak látszanak s azok végrehajtása iránt azután saját hatáskörükben intézkedjenek.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A tarlónövényekről.

A téli takarmány mennyiségének növelésére, továbbá a zöldtakarmányozás időszakának megnyújtására jó minőségű takarmányra tehet szert a gazda, ha a felszabadult és felszántott tarlóba gyors növe-

UJ AMERIKAI VILLAMOS VASUT.

Vizbefult nevelőnő. A paliesi tóban nagy nőtársaság fürdött a minap. Köztük volt a Bezerédy-család nevelőnője Asstenbrenner Julia is, aki jó uszó lévén, messze becsuszott, de egyszerre elsikoltatta magát és fuldokolni kezdett. A nők nem mertek utánauszni s mire egy Hofmann József nevű halászember a vízbeugrott, máresak holttestét foghatta ki.

Toronyóra-ünnep Rákospalotán. A rákospalotai róm.-kath. templom tornyát órával akarják felszerelni a hívek. Az egyházközség azonban szegény és így gyéren gyűlt az órára szükséges összeg. Most százas-bizottság vette kezébe a gyűjtést és gróf Károlyi Sándor védnöksége alatt nagy népünnepélyt rendeznek Péter-Pál napján. Az ünnepélyre a fővárosból különvonatokat bocsájtottak a közuti vasutak a kiránduló-közönség számára.

kedésű takarmány-növényeket vet. Ilyen többféle van s első sorban megemlíthető a *mustár* és a *csibehur*, az első a középkötött és homokos talajon termesztethető.

A feltört tarlóba a *mustárt* kézzel, vagy sorba a gabonának adni szokott távolságra vessük. Kat. holdankint szórva 15—18, sorba 12—14 liter szükséges. Ha a talaj a vetés előtt vagy röviddel utána esőt kapott, a *mustár* gyorsan kikel és növekszik úgy, hogy a vetéstől számítva 5—6 hét múlva már virágzik s ekkor lekasználható.

A *csibehur* szintén igen gyorsan nő. Tenyészete 6—7 hétre terjed. Szórva vetésnél kat. holdankint 15—20, sorvetésnél 12—15 cm. sortávokra 10—15 kgr. mag szükséges.

Tarlónövényül jobb talajokon az *őszirepce* is

SZERB MENYASSZONY.

termeszthető. Ez esetben a repezét sűrűbben vetjük, mint mikor magnyerés czéljából természetjük. Egy szántásba és még július hó folyamán kell vetni. Kedvező időjárásnál ad egy kaszálást vagy jó legelőt.

Itt-ott a *pohánkát* is vetik tarlótakarmányul. E növénynek előnye, hogy a silány talajon is megnő, gyorsan fejlődik, de hátránya, hogy nem sokat érő takarmányt ad. Szórva vetésnél 100—150, sorba (12—15 emre) 80—100 liter mag szükséges. Cél-szerű kölessel keverten vetni.

A *köles* különben egymagában is vethető tarló-takarmányul, zölden és bevermelve egyaránt jó takarmányt szolgáltat. Szórva 25—30, sorba (12—15 emre) 18—25 l. mag szükséges.

ben a bolha tönkreteszi. Ezenkívül csakis jó erőben lévő földbe lesz érdemes vetni. Vethető szórva is, de legezélszerűbb 40—45 cm. sorokba vetni.

A japáni házinyul.

A japáni házinyulat az angolok mintegy 15 év előtt hozták be Európába, egyidőben felhagytak a tenyésztésével, de ujabban ismét felkarolták s így a japán nyul annyira elterjedt, hogy ma már hazánkban sem tartozik a ritkaságok közé. Tenyésztése háládatosabb, mint bármely másfajta házinyulé.

Testalkatra nézve a japán házinyul hosszú, nyulánk, mozdulataiban rendkívül fürge. Sötétszínű,

JAPÁNI HÁZINYUL.

Különösen ajánlható tarlónövényül a *tavaszi borsó* a termesztése, amely őszi árpával vetve, egyike a legjobb és legkiadóbb takarmányoknak. E keveréket, amelyből kat. holdankint 1 hl. borsó és 1/2 hl. árpa kell, július hó második felében vagy augusztus hó elején vetik lehetőleg egy jó eső után. Október második felében és november elején kerülhet e keverék feltakarmányozásra s mint jó minőségű takarmányt az állatok nagyon kedvelik. A mi zölden fel nem lesz etetve, az erjesztett takarmányként tehető el télire. Ahol őszi árpával nem rendelkeznek, ott kölessel, esetleg tengerivel keverten vethető a borsó.

Nagyon gyakori a *tengerit* is tarlónövényül vetni, mint esalamádét, ez azonban így, egymagában nem ajánlható tarlóvetésül. A későn vetett esalamádé legtöbbször alacsony marad és nagyon megrozsdásodik, úgy hogy sokat érő takarmány nem lesz belőle.

Tarlónövényül vethető még a *tarlórépa* is, azonban csakis esőben nem szükölködő vidékeken, külön-

majdnem fekete, szeme igen élénk. Rendkívül korán fejlődik és háromhónapos korában már tenyészképes.

Nem ritka eset, hogy egy kifejlődött nőstény 6, egész 12 fiókot vet és tejbőségénél fogva összes fiait, föl is neveli. A nyolez hétig tartó szoptatási idő alatt a nőstény igen izgatott s néha harapós, miért is ilyenkor az óvatosság a kezelő részéről nem árt.

A japán nyul edzett testű, szivós és nagy ellentállással bíró háziállat. Betegség vagy járvány ritkán pusztítja. Előnyös tulajdonsága, tetszetős fürge testalkata, izletes hús, könnyű tenyésztése, valamint nagy szaporaságánál fogva minden gazdálkodónak és nyulkedvelőnek ajánlható tenyésztésre. S. I.

Hányszor fejjünk naponta.

Nagyon fontos kérdés eldönteni azt, hogy a naponta kétszeri vagy háromszori fejés előnyösebb-e? Az a nézet, hogy a naponta háromszori fejéssel 20

százalékkal több tejet nyerhetünk, olyan általános s annyira a háromszori fejés javára esik, hogy valóban kár volna csak kétszer és nem háromszor fejni. Hazai és külföldi kísérletek bizonyítják, hogy háromszori fejéssel körülbelül 6—7 százalékkal több tejet s ugyanennyi százalékkal zsirosabb tejet lehet nyerni, mint kétszeri fejéssel. Figyelembe kell itt vennünk azonban azt, hogy háromszori fejés mellett a teheneket alig lehet legelőre járattatni s hogy a háromszori fejés több munkába is kerül, meggondolandó, vajjon háromszor avagy kétszer fejjük-e a teheneket? Mert, ha megengedhető is az, hogy a háromszori fejéssel valamivel több pénzt szerezhetünk a tej eladásával, de sokkalta nagyobb kárt szenvedünk a folytonos istállózással, mert ezáltal állataink tulságosan elpuhulnak, betegségek iránt fogékonyabbak lesznek s legelőinket nem használják ki teljesen. Mindezek után azt mondhatjuk, hogy nyáron semmi esetre se fejjünk háromszor, mert ilyenkor a tej ugyanis olesó, többnyire alig is tudjuk eladni, télen ellenben, mikor a tehenek amugy is istállón állanak, amikor a tejnek ára is sokkalta jobb, czélszerű lesz háromszor fejni.

Vegyések.

A lótetű kiirtása. Hogy a kertben olyannyira kellemetlen lótetűt irtsuk, legegyszerűbb virágcserepet, melynek lyukát bedugjuk, egészen felső széléig a földbe sülyeszteni ott, hol lótetűt veszünk észre. Még jobb, ha kiveszszük a fészket, mely 10 cm. mélységig található a föld felszine alatt és körülbelül 200 petét tartalmaz. Ha a bejárást oly helyeken találjuk, hol a növényeket rágja, kopasztja, ott ujjunkkal behatolunk s így megtudjuk az irányt, melyben a folyosó spirálisan halad.

Magyar Thomas-salak. 17—20% összfosphors. ebből ca. 80% ezitromsavban oldható, 75% porfinom, 80 kgrammos ingyen zsákban legdlesőbban ajánl a kartellen kívül álló Sători-gyárak központi irodája: Budapest, IX., Dandár-utca 25.

■ Mezőgazdák figyelmébe! ■

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek ≡
2¹/₂, 3¹/₂, 4, 4¹/₂, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.
MAGANJÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni,
készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetlk.

➔ MULATTATÓ. ➔

A magyar ifjusághoz.

*Reszketek érted hazám ifjusága,
Nem vagy te hitvány, nem lehetsz te gyáva,
Holott a mivel illetnek, a vád
Gyaláztatképen ezét sütné rád!*

*Eddig ez a szó: magyar, azt jelenti,
Hogy a szabadság szent, ne bántsa senki!
S meg nem becsülvén örökségedet,
Te most ez ellen emelnél kezét?*

*Reszketek érted hazám ifjusága.
Öltözz te fénybe, fénylő napsugárba,
Mint a hogy tették: apád, nagyapád.
Nem illik a sötétség meze rád.*

*Az a hír rólad, hogy cenkül, butául
Mérnéd az embert hitágazatrul.
S én messze tőled, de mégis veled:
Önönmagadtól — sírván — védelek!*

*Am féld az Istent és higgy benne szépen,
Mint minden bölcsességnek kezdetében.
De gyűlölködvén: Ő nem lesz veled,
Mert ez az Isten örök Szeretet!*

*Ott állj elő, versenyre abba' lobbanj,
Hogy ezt a hazát ki szereti jobban,
Ezer baj közt sír szegény nemzetünk.
S ha benned nem, kibeni remélhetünk?*

*Én pap vagyok, de nekem Magyarország
Drágább, mint akár a mennyország.
Ha szolgálja, vagy elvész nemzetem:
Az örök üdvösség is mit nekem?!*

*... Reszketek érted hazám ifjusága.
Öltözz te fénybe, fénylő napsugárba,
Mint a hogy tették: apád, nagyapád,
Nem illik a sötétség meze rád!*

Szabolcska Mihály.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. — (27. Folytatás.)

Írta: **Péterfi Tamás.**

A lázadók neki vadultak a lobogó lángok látára. Gyorsan vonultak fel a hid felé a patak mentén, hogy azon áthaladva a Bárdy kastélyát rohanják meg.

Flóra beszélt tovább az apjával.

— Oh, apóka, — folytatá aggódva, — a minden szentekre kérlek, vigyázz, nehogy ott maradj! Gon-

Jó volna fürödni.

dold meg, hogy te vagy mindenem. Nem akarlak visszatartani apóka! Vezér vagy, ott a helyed, csak vigyázz magadra! Hagyj itt engem, siess a rohanók után!

— Nem félsz egyedül hazamenni?

— Nem félek. Van egy jó karabinom.

— Honnan szerezted? — kérdezte Hárhulla.

— Tódor hozta a kastélyból, akit én . . . tudod a Marosba . . .

— Hadd uszszék a jég alatt az élehetetlen! Nem érdemel egyebet! — és megesókolta a leányát Hárhulla, aztán tovaszaladt a rohanó tömeg után a hid felé.

Flóra helyén maradt, ott a patak partjánál. Nézte az égő malmot és akaratlanul a mai nap lefolyása jutott eszébe. Egy rövid óra alatt üszök és

hamu lesz az a ház, melyben Izrát megismerte. Milyen mulandó minden a világon. Az égő malom lángjai magasan fölesaptak az ég felé. Ropogott, recsegott a nagy faépület.

Háta mögött a lázadók lármája hallatszott és visszafordult Flóra. A hid . . . A hid!? Aggódott magában. Föltekintett a patak mentén és imádkozott.

Nézte, nézte . . . egyszer magas lángoszlop emelkedett a levegőbe s maga előtt sötét tömeget dobott szét a magasban . . .

A patak karfás hidjának nyoma sem maradt, esupán a széttörött fadarabok, meg a kivetett földtömeg jelölte helyét. A patak vizét szétesapta a robbanás, de csakhamar betelt a földben támadt mélyedés, aztán tovább folyt a viz lefelé.

A „flore mundra“ kacagni szeretett volna ropogósan, hangosan, de nem tehetette, nehogy meghallják a lázadó testvérek, akik a robbanás miatt a hidon sem mehettek át és kénytelenek voltak a patak gyöngén befagyott jegét beverni, hogy átvonulhassanak.

*

A kis-székelyi kastély egyik ablakában ketten állanak. A kastélyépület sötét, belülről a legkisebb világosság sem látszik, esupán az ablakban álló két alak mögött szűrődik át egy kevés fény az oldalszobából a nyitva hagyott ajtón át.

A Bárdy-pár áll ott. A férfi átkarolva tartja nejét, belebámulnak a leszállott sötétségbe és hallgatják a lázadók moraját a távolból.

A nő szól elébb, de hangja nem élénk, erős, mint ezelőtt. Sugva ejti ki a szavakat, pedig nem félhet a férfi oldalánál.

— A malomház felől biztosítva vagyunk.

— És a patak hidja? . . .

— Mielőtt rálépnének, a levegőbe repül.

— Egész táborszerű eljárást rendeztetek a védelemre édes angyalom! . . . s esókolta nejének ajkait hosszan, szenvedélylyel.

— Ez is mind kevés, mert magunknak sem szabad tétlenül maradni . . .

— Ilonka alszik? — kérdezte halkan a férfi, s visszatekintett a félig nyitva hagyott oldalajtóra.

— Korán lefektettem a kis angyalt. Jobb neki, hogy ne tudjon semmiről.

Ujra szorosan karolják egymást és Bárdy merőn tekint nyugat felé az éjben.

— Mit nézel? . . . látsz valamit? . . .

— Csak őrtüzet óhajtanék látni. Tudod, minden perczen várom a honvédek megérkezését.

— Aztán velek megyünk Kolozsvárra.

— Velek! — mondja rá Bárdy és tovább figyel. Szokatlan zaj hallatszik a malom felől.

— Milyen borzalmas az a lárma!

— A malmot ostromolják . . . Ugy látszik nincs tudomásuk az Izra távozásáról.

— Pedig a falun ment keresztül.

— Igen, hanem éppen akkor minden mozogni tudó lakos a kereszt bucsuján volt a templomban. Így sikerült a szerencsés terv neki.

— Milyen lárma ismét. Nem remegsz? . . .

— Bizom az Istenben! — feleli nyugodtan a férfi.

— Imádkozzunk Ákos! — biztatja Bárdyné. Olyan sokáig marad el az az Eszter is!

— Az imádkozás nyugalmat ad és bátorít . . .
Imádkozunk . . .

Csendes fohász volt, mit egyszerű szavakkal elmondottak. Szabadulást kértek a jó Istentől és a gyöngye hangokat, miként a szent éneket az orgona erős hangja, úgy kísérte a lázadók távoli moraja.

A vad zsvivaj irtózatot fordulatot vett egyszerre. Oda tekintettek, valami világosságot pillantottak meg az éjben.

— Örtüz lángja! — szólt örömmel Bárdy, amint a malomház felé, mely nyugotra feküdt, világosságot pillantott meg a tető fölött.

— Igen, tűz . . . ég a malomház, — sugta csendesen a nő, — Eszter nem hiába költözött ki onnan.

A következő percekben hosszú tűznyelvek esapdostak fel a nagy épületről. Bárdy Ákos némán bámult a vörös lángóriásokra, melyek ötköves malmát hamvasztották le rövid idő alatt. A faépület hihetetlen gyorsasággal lobogott el. Régi volt és nagyon száraz, ami csak a tűz erejét segítette elő pusztításában.

Valamivel később Bárdy újra megszólalt.

— Uj tűzoszlop! — és észak felé mutatott a park lombtalan fái között.

— A hid repült a levegőbe . . . Nemsokára itt lesz Eszter. Működését bevégezte dícséretesen.

A föld alatt tompa moraj hallatszott. A hid robbanása okozta azt, mely megrázta a helyet bizonyos távolsáig. Bárdy és Bárdyné még szorosabban karolták át egymást a kastély sötét ablakában és hallgattak . . .

*

A hid felrobbanását Eszter majdnem közelben várta be. Mikor megtörtént, a patakparton a füzek mögött leindult az égő malom felé. Egyik kezében az apja kétesövű rezes karabinját, a másikban fegyverét tartotta, mely vállára volt a szíjjal akasztva. A derekát szorító övszíjba két éles kés vala dugva, az egyik keskeny tőralaku, a másik laposabb, de élesre, hegyesre köszörülve mind a kettő.

Vigyázva lépegetett el a bokrok és füzek mellett. El volt készülve, hogy a közeledőt, amint észreveszi lelővi, mert az csak ellenség lehet. Hanem ez nem esett meg, mert a lázadók a patak tulsó partján vonultak el.

Az is előnyére volt veszélyes vállalkozásában, hogy a kis hó nem esikorgott, mert enyült az idő, tehát a hó ropogása nem árulta el őt. Legnagyobb szerenéséje pedig csak az volt, hogy nem rendszeres ellenség mozgott odaát, nem katona nép, hanem lármás csoportok, lázadók, melyek előrsőkkel nem biztosították elvonulásuk helyét.

Mindezek daczára óvatosan bujkált Eszter a sűrű parti füzek és bokrok mögött. Terve volt így az égő malomház közelébe lejutni, mivel a lázadók onnan eltávoztak és ott a tűz világánál könnyebben remélte átvonulhatni a röpöntő-hálózat között, nehogy maga-magát kerítse belé a tüzes esőt szóró sodrony kelepezébe! . . .

Mikor elért a kellő világosság irányába, a patak tulsó partján Flórárt pillantotta meg. Egymagában állott az oláh bíró leánya, de tartott Eszter, hogy megszólításával elárulhatja őt, a szövetségest.

Csak pillanatokig aggódott. Azután elővette taplóját és tűzütő szerszámját. Hátat fordított a pataknak, nehogy a tüzkő szikráját észrevegyék oda át. A tapló a második ütésre égett.

Az így meggyújtott taplót jobb kezébe kapva

gyorsan leirta vele a sötétben a Flóra nevet vagy háromszor, és eldobta a taplót.

Ugy számított, hogy ezt a „Flore mundra“ éles szemé bizonyosan megpillantotta és válaszolni fog, ha csak lehet. És várt a bokrok mögött Eszter, mert úgy gondolta, hogy esetleg megismétli ezt a műtétet, ha az első sikertelen maradna.

Odaát Flóra széttekintett maga körül, amint a nevét rejtő jelt megpillantotta. Beszélni még sem mert. Hátha kilesik. Ugy segített végre, hogy énekelni kezdett magában, elébb csendesen, majd hangosabban. Az oláh dal közé magyar szavakat vegyített, de a melyek nem éppen oda tartoztak.

Végre tisztán hallhatólag magyarul énekelte a román dallamot:

*„Ne várjátok őt hiába ma estére,
Megütöközt nagy Jánkunak táborával,
Ég a malom, ég a hid, ne féljétek, bizzatok,
De löjjetek, mert átúszszuk tiz felé a patakot.“*

(Folyt. köv.)

Képeinkhez.

Szerb menyasszony. A keleti népek sajátosságos viselete a gyöngy. Szeretik az ékítő gyöngyöket ugyanarra, hogy ruhát anélkül el sem képzelhetnek. De valjuk be az igazat, hogy sok izlés van a gyöngyviseletben, főleg, ha azt szép nőre alkalmazzák. Mai képünkön egy fiatal szerb leányt mutatunk be menyasszonyi díszben. Fejét, nyakát, fülét gyöngydisz borítja be, ami sajátosságos hatást kölcsönöz neki. Talán egy kicsit sok is a gyöngy, de azért jól áll a keleti rózsának, a szép szerb menyasszonynak.

Uj amerikai villamos-vasut. Hirt adtunk nemrégiben, hogy Németországban egy, óránként 200 kilométer gyorsasággal haladó villamos-vasutat tervezet a német császár és ime az amerikaiak azt is lefőzték. Olyan vasut építésébe kezdettek, amely óránként 375 kilométer sebességgel fog haladni. A vasut hossza 1769 kilométer és 5 óra alatt futja be a pályát. Hogy milyen sebesség ez, azt könnyen ki lehet számítani, ha elgondoljuk, hogy Budapestről Szegedre 20 perc alatt érkezik. Ezt a csodasebességű vasutat mutatjuk be képünkön, szivar alaku előrészével, mely arra való, hogy a levegőt könnyebben szelje át. Az is igaz, hogy az ilyen vasut csak az állomások közelében görbül, a nyílt pálya egyenes és az állomások távol esnek egymástól. Az épülő vonat valóban a világ újabb csodája.

Jó volna fürödni. Az erdő szélén jár a kis fiu. Most forró nyárban igen kellemes e hűs, árnyas fák alatt játszani. A nagy melegben egy forrás vizéhez érkezik, de amelynek oly kevés vize van, hogy csupán bokáig ér. Jó volna fürödni. Ezt sóhajtsa, de a vízhiányában csak a lábával lubiczkol a hideg esermelyben. A hőség ellen az is elég, ha a lábait lemossa.

Betűtalány.

A 5 adó

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő július hó 7.

A „Független Ujság“ 25. számában közölt talány megejtése

„Két szék között a pad alatt“

Helyesen fejtették meg: Oláh Sarolta, Balog Erzsi, Józsa Juliska, Noszticzius Gyula, Mátýáshalmi olvasókör, Balla András, ifj. Horváth Péter, id. Borsos Sándor.

A sorshuzásnál Balla András (Békés) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Gárdonyi Géza »Egri csillagok« című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

S. J. urnak Gattája. Férgező kutyáit, amíg a saját maga földjén és felügyelete alatt járnak, koloncson tartani nem köteles, de arra, hogy a más földjére ne menjen, ügyelnie kell, mert ott kóbor kutyának nézhetik s esetleg el is pusztíthatják. — **Olvasóköri tag Tölgyes.** Altalános kertészeti könyv Biró Pál a „Kertészet kézikönyve“, amelyet bármely könyvkereskedő útján 3 koronáért megszerezhet.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

JENCS-féle

Magyar Restitutions-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

JENCS VILMOS gyógy-szerész
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:
Dr. EGGER „Nádor“ gyógyszerháza
Budapest, VI., Váci-körút 17.
Hol a ló vagy szarvasmarha állandóan használatban van, e szer nélkülözhetetlen. Rendszeresen használva az állat **izomerejét fokozza, kitartóvá, erőssé teszi; meggyógyítja a lábak merev benulását, az intágulást** s az ugynevezett pókosodást.
— **Ára 2 korona.** —

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. június 29-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 15'60—15'90 K. Rózsa 13'60 K-tól 13'80 K-ig. Árpa 12'80 K-tól 14'40 K-ig, jobb minőségű 15'20 K-tól 17'00 K-ig. Zab 13'90 K. Tengeri 10'70 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	24'80	23'70	22'60	22'20	22'00	21'40	20'30	18'70	11'20

Buzakorpa finom 9'40 K, durva 9'50 K.

Egyéb magvak: mák 30—60 K 1 q., bab fehér nagyszemű 30—32 K, aprószemű 32—34 K, tarka 24—26 K, lenese 24—36 K, borsó héjas 18—36 K, lóhere 136—160 K, luczerna 88—96 K, baltacsim 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 460—560 fillér, muhar 560—600 fillér, zsupszalma 280—300 fillér, alomszalma 260—290 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 35—42 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 90—91 fillér, 280—300 kg.-mos 88—90 fillér, öreg 300 kg.-on tulí 86—88 fillér, szerb 84—86 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58—64—, középminőségű 54—60—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 44—64'00, magyar tehén középminőségű 42—62'00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—63'00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—62—, kivitel —, középminőségű 50—55—, szerbiai bika 46—66—, szerbia bivaly 34—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban Élő borju 76—92 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2'80—4'00 K, csirke 1'40—2'30 K, kappan hizott 5'40 K.—7'60 K. Rucza 4'50—6'00 K. Lud hizott 13—18 K. Pulyka sovány 6—7 K.

Tojás alföldi 50—52 K, erdélyi 57—59 K, ládánként. Tea, tojás 100 drb 2'50—3'00 K.

Tejtermékek. Teavaj 2'00—2'20, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1'60—1'70 K, tehénturó 42—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0'00—0'00 1 q 12'00—16'00 Petrezselyem 100 kötés 0'00—0'00, 1 q 12'—16'—, zeller 100 drb 4'00—9'00, karalábé 1'80—2'60, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 2'00 q 12—14—, foghagyma 40—60—, vörösrépa 100 00—, 1—1'60, fehérrépa, fejeskáposzta 00—00—, kelkáposzta 100 drb 2'00—6'00, vöröskáposzta 00—00—, fejessaláta 1'20—1'70, kötött saláta 0'00—0'00, burgonya rózsa 1 q 3'50—3'60, sárga 3'60—4'00.

Gyümölcsértékesítésre. Borsajtolásra. Gyümölcs- és szőlőpréseket.

Gyümölcs- és szőlőmalmokat. Hidraulikus préseket. Szőlő-morzsolókat.

Teljes álló és hordozható **must-készülékeket.**

Gyümölcs aszalókat és főzelék- és gyümölcshámozó és szeletelő készülékeket gyárt és szállít, mint legújabb különlegességeket legkiválóbb és legmegfelelőbb elismert jó, többször díjazott szerkezettel

PH. MAYFARTH és Tsa

cs. és kir. egyedül szabadalmazott

gazdasági gépgyár, vasöntöde és gőzhámor

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronzéremmel.

Részletes katalógusok és számos elismerő levél ingyen. Közvetti tők és viszonteladók kerestetnek.

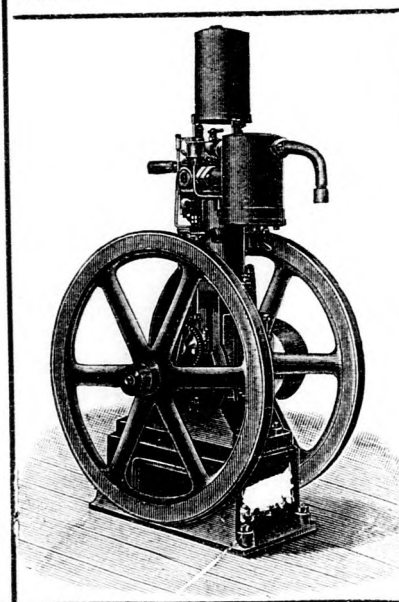
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki szabadalma).

adómentes ásványolajjal a legolcsóbb hajtóerő.

Hatósági engedély nélkül bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes, egyszerű, tartós szerkezetű, gépészre nincs szüksége.

Árjegyzéket kivá
natra küldünk.

1901. Temesvári kiállítás. 1 arany-, 2 ezüst-, 1 bronzérem.
1901. Marosvásárhely, ekebemutató. 6 díszokmány és 1 érem.

Nyári évad. **K Ü H N E E.** Nyári évad.
Alakult 1856. Alakult 1856.

MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.

AJÁNLJA:

Legjobb kézi és lókapálókat } répa, burgonya és kukoricza
Töltőgetőket } megmivvelésre.

Osborne-féle hirneves fűkaszálókat, aratógépeket és kéve-
kötőket. Szénagereblyéket, járgányos cséplőkészleteket,
rostákat, konkolyozókat.

FŐRAKTÁR:

Budapesten VI. ker., Váci-körut 57/a. sz.

Legujabb árjegyzék kívánatra ingyen.

Uj fűkaszaló „Darling“

könnyű járásban, teljesítésben és tartósságban még megköze-
lítőleg sem éretett el más gyártmányoktól. Vonóerőszükséglet
25—50%-kal csekélyebb, mint másoknál.

**Kettősműködésű szénaforgatók,
Hollingsworth és anglo-amerikai
lógereblyék**

ismert legjobb kivitelben

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST, V., Váci-körut 60. szám.

1900. évi forgalom 26000 zsák

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra**

melyek első sorozata folyó évi július 3., 4.,
5. és 6-án tartatik meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

McCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicago-i aratógépgyár.)

Kéveköti aratógép
Fűkaszalógép
Köszörükészülék
„Daisy” marokrakó aratógép
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal

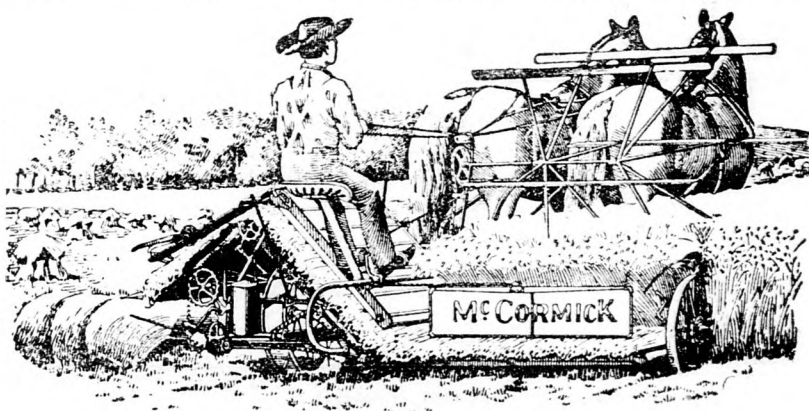
gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta
s árainkat nem kérdezte!

Olesó tartalékreszek óriási raktára.
Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN igazgató
Budapest, V., Váci-ut 30.

GRAND PRIX

PARIS 1900-ban.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG
vezető PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
V., Báthory-utca 4. szám.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypa, photo-, (auto)-
typa, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszelbben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

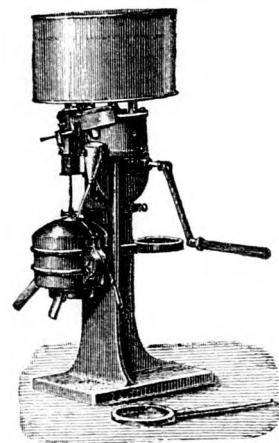
és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)

A
„Mélotte“

jelenleg a legjobb és legolcsóbb

**tej-
főlözőgép**

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

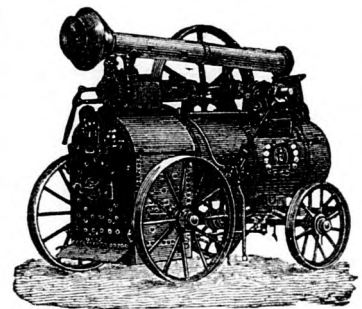
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcséplőkészletek.
Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők
közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden
irányban készséggel szolgál

az igazgatóság